

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2019

1135/2019

Laki

holhoustoimesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 13, 17 a, 46 a ja 47 a §, 65 §:n 4 momentti sekä 67 ja 68 §,

sellaisina kuin niistä ovat 13 ja 17 a § laissa 649/2007, 46 a § laissa 780/2010, 47 a § laeissa 649/2007 ja 1013/2007 ja 65 §:n 4 momentti laissa 122/2011, sekä

muutetaan 17 §:n 2 momentti, 30 §:n 3 momentti, 34 §:n 2 momentti, 46 ja 47 §, 47 b §:n 1 momentti, 64 §, 65 §:n 3 momentti, 84 §, 85 §:n 1 momentti, 86 §:n 2 momentti, 87 §:n 1–3 momentti, 87 a §:n 2 momentti ja 95 §,

sellaisina kuin niistä ovat 34 §:n 2 momentti, 65 §:n 3 momentti, 86 §:n 2 momentti ja 95 § laissa 122/2011, 46 § laissa 1398/2015, 47 b §:n 1 momentti laissa 780/2010, 64 § laissa 1405/2009, 84 § osaksi laissa 1013/2007, 85 §:n 1 momentti ja 87 a §:n 2 momentti laissa 649/2007 sekä 87 §:n 1–3 momentti laissa 910/2015, seuraavasti:

17 §

Edunvalvojalle määrätyn sijaisen tehtävä lakkaa, kun edunvalvoja ja hänen sijaisensa esteen lakattua yhdessä tekevät siitä ilmoituksen holhousviranomaiselle. Jos edunvalvoja ja hänen sijaisensa ovat eri mieltä siitä, onko sijaisen tehtävä lakannut, käräjäoikeus ratkaisee asian jommankumman hakemuksesta.

30 §

Jos edunvalvojat eivät ole yksimielisiä asiassa, josta heidän tulee yhdessä päättää, ja ratkaisun viivästyttäminen aiheutuisi haittaa, edunvalvoja voi pyytää holhousviranomaisen päätöstä siitä, kenen mielipidettä on noudatettava.

34 §

Lupaa on haettava holhousviranomaiselta. Jos oikeustoimeen tai toimenpiteeseen ryhdytään useiden edunvalvonnassa olevien puolesta, joista osalla on kotikunta Ahvenanmaan maakunnassa, voidaan lupa kaikkien osalta hakea kummalta tahansa 84 §:n 1 ja 2 momentin mukaan toimivaltaiselta viranomaiselta. Asian käsitelleen holhousviranomaisen on tällöin ilmoitettava päätöksestään muiden edunvalvonnassa olevien osalta toimivaltaiselle viranomaiselle. Holhousviranomaisen on varattava päämiehelle tilaisuus tulla kuulluksi lupaa koskevaa asiaa ratkaistaessa, jos päämiehen mielipide ei luotettavasti ilmene hakemusasiasiakirjoista tai jos se muutoin on tarpeen päämiehen edun vuoksi tai asian selvittämiseksi. Tilaisuutta tulla kuulluksi ei kuitenkaan tarvitse varata, jos päämiehenä on

alaikäinen, joka ei ole täyttänyt 15 vuotta. Asianosaisen kuulemisesta säädetään muutoin hallintolaissa (434/2003).

— — — — —

46 §

Edunvalvojan toimintaa valvoo holhousviranomainen.

Holhousviranomaisen velvollisuutta valvoa edunvalvojan toimintaa sovelletaan myös, jos se, jolle on vieraassa valtiossa määrätty edunvalvoja, saa asuinpaikan Suomessa. Holhousviranomainen voi kuitenkin omasta aloitteestaan tai edunvalvojan hakemuksesta päättää, ettei valvontaa järjestetä Suomessa tai että valvonta järjestetään vain tiettyjen edunvalvojan tehtävien osalta, jos edunvalvojan toimintaa valvotaan vieraassa valtiossa eikä päämiehen etu edellytä valvonnan järjestämistä Suomessa.

47 §

Edunvalvojan valvonta voidaan siirtää toiselle 84 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulle holhousviranomaiselle, jos edunvalvonta on merkitty holhousasioiden rekisteriin ja sillä, jonka etua on valvottava, on kotikunta viimeksi mainitun holhousviranomaisen toimialueella tai jos siirto on muutoin tarpeen valvonnan kannalta. Ennen valvonnan siirtämistä on kuultava edunvalvojaa ja holhousviranomaista, jolle valvonta aiotaan siirtää.

Päätökseen, jolla valvonta on siirretty, ei saa hakea muutosta valittamalla.

47 b §

Holhousviranomainen voi hakemuksesta tai omasta aloitteestaan päättää, että edunvalvojan valvonta lopetetaan, jos päämiehen asuinpaikka on siirtynyt vieraaseen valtioon ja:

- 1) edunvalvojan toiminnalle on siellä järjestetty valvonta; tai
 - 2) Suomessa tapahtuvalla valvonnalla ei enää voida toteuttaa valvonnan tarkoitusta.
- — — — —

64 §

Digi- ja väestötietoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston pitämästä holhousasioiden rekisteristä säädetään Digi- ja väestötietoviraston eräistä henkilörekistereistä annetussa laissa (1156/2019). Rekisteriin tallennetaan tiedot tässä laissa tarkoitetun edunvalvojan ja edunvalvontavaltuutuksesta annetussa laissa (648/2007) tarkoitetun valtuutetun toiminnan valvomiseksi ja kolmansien oikeuden turvaamiseksi.

65 §

Kun tuomioistuin tekee päätöksen, jonka vuoksi edunvalvonta on merkittävä holhousasioiden rekisteriin, tai kun sen päätöksellä muutetaan asiantilaa, josta on tehty merkintä holhousasioiden rekisteriin, sen on ilmoitettava asiasta holhousviranomaiselle. Jos päätöstä on noudatettava vasta lainvoimaisena, ilmoitus tehdään kuitenkin vasta päätöksen saatua lainvoiman. Ilmoituksen tekee viimeksi mainitussa tapauksessa se tuomioistuin, jossa asia on viimeksi ollut vireillä.

84 §

Holhousviranomaisena toimii Digi- ja väestötietovirasto.

Ahvenanmaan maakunnassa holhousviranomaisena toimii kuitenkin Ahvenanmaan valtionvirasto silloin, kun sillä, jonka etua on valvottava, on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta Ahvenanmaan maakunnassa tai kun sillä, jonka etua on valvottava, ei ole kotikuntaa Suomessa, mutta hän oleskelee pääasiallisesti Ahvenanmaan maakunnassa.

Ahvenanmaan valtionvirasto toimii holhousviranomaisena myös silloin, jos edunvalvonta koskee poissa olevan tai tulevan omistajan oikeutta, ja Ahvenanmaan valtionvirasto olisi 2 momentin mukaan ollut toimivaltainen valvomaan perittävälle määrätyn edunvalvojan toimintaa. Ahvenanmaan valtionvirasto on myös toimivaltainen toimimaan holhousviranomaisena, jos jonkun muun etua on muutoin valvottava 10 §:n nojalla ja edunvalvonnan tarve ilmenee Ahvenanmaan maakunnassa.

85 §

Edunvalvojan määräämistä tai vapauttamista tehtävästään tai hänen tehtävänsä muuttamista tai määräämistä lakkaamaan ja tässä laissa tarkoitettua lupaa tai velvoittamista koskevan asian ratkaisee holhousviranomaisessa esittelystä oikeustieteen muun ylemmän korkeakoulututkinnon kuin kansainvälisen ja vertailevan oikeustieteen maisterin tutkinnon suorittanut virkamies, jonka tehtäviin se työjärjestyksen mukaan kuuluu. Muutoin asia ratkaistaan holhousviranomaisessa siten kuin asian ratkaisemisesta Digi- ja väestötietoviraston tai Ahvenanmaan valtionviraston toimivaltaan kuuluvassa asiassa erikseen säädetään.

86 §

Kuuleminen voidaan toteuttaa myös niin, että kuulemiseen käytetään teknistä laitetta, jonka avulla holhousviranomaisen virkamies ja kuultava ovat näkö- ja puheyhteydessä toisiinsa kuulemisen aikana, jos se on pitkien etäisyyksien tai muun syyn vuoksi tarpeen.

87 §

Holhousviranomaisen 34 ja 57 §:n nojalla tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Holhousviranomaisen muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

87 a §

Ratkaisupyyntö on tehtävä holhousviranomaiselle 30 päivän kuluessa holhousviranomaisen päätöksen tiedoksi saamisesta. Ratkaisupyyntö on tehtävä kirjallisesti, ja siinä on ilmoitettava se holhousviranomaisen päätös, jota ratkaisupyyntö koskee, sekä miltä osin ja millä perusteella ratkaisupyynnön tekijä on päätökseen tyytymätön.

95 §

Tarkemmat säännökset 34 §:n 1 momentin 13 kohdan f alakohdassa tarkoitetuista rahoitusvälineistä voidaan antaa oikeusministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

1135/2019

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero